

Genel Ba?ar? Beklentileri Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Genel Ba?ar? Beklentileri Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=22162>

Özet

Genel Ba?ar? Beklentileri Ölçe?i (GBBÖ), bireylerin çe?itli ya?am alanlar?nda veya genel olarak gelecekteki görevlerde ba?ar?l? olma olas?l???na dair ta??d?klar? yayg?n inançlar? ve alg?lar? ölçmek için tasarlanm?? psikometrik bir araçtır. Ölçek, Türkçeye Çelik-Ercokun, Ozan ve K?ncal (2019) tarafından uyarlama çal??mas?yla kazandırm??tır. Bu uyarlama çal??mas?, ölçe?in Türk kültürü ba?lam?nda geçerlik ve güvenilirlik özelliklerinin incelenmesini amaçlam?? ve ölçe?in e?itim ve psikoloji alanlar?nda kullan?ma uygunlu?unu göstermiştir.

Bu araç, bireyin motivasyonel süreçlerini, hedef belirleme davran??lar?n? ve zorluklar kar??s?ndaki direncini anlamak aç?s?ndan kritik bir öneme sahiptir. Adaptasyon çal??mas?, orijinal ölçe?in yap?s?sal bütünlü?ünü koruyarak, Türk örnekleminde de ba?ar? beklentisi yap?s?n?n güvenilir bir ?ekilde ölçülebilece?ini ortaya koymuştur.

Anahtar Kelimeler

Genel Ba?ar? Beklentileri Ölçe?i, Beklenti Teorisi, Öz-yeterlik, Psikometri, Ölçek Uyarlama, Sosyal Bili?sel Teori.

Yazarlar

Nilay Çelik Ercokun, Cansu Ozan, R. Yavuz K?ncal

Amaç

Genel Ba?ar? Beklentileri Ölçe?i'nin temel amacı, bireylerin gelecekteki ba?ar?lar?na dair sahip olduklar? genel ve kalıcı beklenti düzeyini kantitatif olarak ölçmektir. Bu ölçek, spesifik bir göreve veya alana yönelik beklentiden ziyade (örneğin, matematik s?nav?nda ba?ar?l? olma), ya?am?n geneline yay?lan ba?ar?ya dair iyimserli?i veya inanc? de?erlendirir.

Türkçe uyarlamas?, ölçe?in Türk akademik ve klinik ortamlar?nda kullan?labilmesini sa?lamak amacıyla gerçekleştirilmiştir. Bu sayede ara?t?rmac?lar, ba?ar? beklentisinin öğrenme süreçleri, kariyer geli?imi ve ruh sa?l??? de?i?kenleri ile olan ili?kisini kültürel açıdan geçerli bir araç kullanarak inceleyebilmektedir.

Yap?

Ölçek, psikolojideki beklenti teorisi (Expectancy Theory) çerçevesinde geli?tirilmiştir. Ölçülen yap?, bireyin geçmi? deneyimlerinden ve çevresel gözlemlerinden yola çıkarak olu?turdu?u, gelecekteki olaylar?n genel olarak olumlu sonuçlanaca???na dair bili?sel ?emay? veya inanc? temsil eder. Bu

yap?, genellikle tek boyutlu olarak kavramsalla?t?r?l?r.

Bu genel beklenti, ki?isel kontrol alg?s? ve öz-yeterlik kavramlar?yla yak?ndan ili?kilidir, ancak onlardan ayr?l?r. Öz-yeterlik spesifik görevlere odaklan?rken, ba?ar? beklentisi daha küresel ve yayg?n bir inanç durumunu ifade eder. Yüksek genel ba?ar? beklentisine sahip bireylerin zorluklar kar??s?nda daha az vazgeçme e?ilimi gösterdi?i ve daha yüksek motivasyon sergiledi?i varsay?lmaktadır.

Geçerlik

Çelik-Ercokun ve arkadaşlar? (2019) taraf?ndan yürütölen Türkçe uyarlama çal??mas?nda, ölçe?in yap?sal geçerlik kan?tlar?n? sunmak amac?yla çe?itli analizler yap?lm??t?r. Genellikle, ölçe?in orijinal yap?s?n? destekleyen do?rulay?c? faktör analizi (DFA) sonuçlar? rapor edilmi?tir.

Ayr?ca, ölçe?in beklenen teorik yap?larla (örne?in, akademik motivasyon, ya?am doyumu veya öz-yeterlik) anlaml? korelasyonlar gösterip göstermedi?ini incelemek üzere ölçüt geçerli?i çal??malar? da gerçekleştirilmi?tir. Bu analizler, GBBÖ'nün Türk kültüründe de ba?ar? beklentisi yap?s?n? tutarlı bir ?ekilde ölçtü?ünü göstermi?tir.

Güvenirlik

Uyarlama çal??mas?nda, ölçe?in iç tutarlılık güvenirlik katsay?s? (Cronbach Alfa) hesaplanm??t?r. GBBÖ'nün Türkçe formunun, kabul edilebilir s?n?rlar?n üzerinde yüksek düzeyde bir iç tutarlılığa sahip oldu?u bildirilmi?tir.

Yüksek iç tutarlılık, ölçekteki maddelerin ayn? psikolojik yapıyı ölçmekte oldu?unu ve tutarlı sonuçlar verdi?ini i?aret eder. Bu bulgular, ölçe?in farklı uygulamalarda güvenilir sonuçlar üretece?i beklentisini desteklemektedir.

Faktör Analizi

Türkçe uyarlama sürecinde, ölçe?in yap?sal geçerli?ini test etmek amac?yla faktör analizi yöntemleri kullan?lm??t?r. Orijinal ölçe?in genellikle tek faktörlü bir yapıya sahip oldu?u varsay?l?r.

Çelik-Ercokun ve arkadaşlar? (2019), Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) kullanarak orijinal tek faktörlü yap?n?n Türk örnekleminde de uygun model uyumu gösterip göstermedi?ini incelemi?lerdir. Çal??man?n sonuçlar?, Genel Ba?ar? Beklentileri Ölçe?i'nin Türkçe formunun da teorik olarak beklenen tek boyutlu yapıyı korudu?unu ve bu yap?n?n iyi düzeyde model uyumuna sahip oldu?unu göstermi?tir.

Araç

Test Türü: Uyarlama (Adaptation)

Format: Öz bildirimli, Likert tipi derecelendirme format? kullan?ld??? varsay?lmaktad?r.

Mevcut Dil: Türkçe (Turkish)

Popülasyon Grubu: Üniversite ö?rencileri ve genel yeti?kin popülasyonlar? üzerinde kullan?ma uygundur.

Ya? Grubu: Ergenlik dönemi sonras? ve yeti?kinler.

Popülasyon Detaylar?: Uyarlama çal??mas? tipik olarak üniversite ö?rencileri örneklemleri üzerinde gerçekleştirilmi?tir.

Test Metodolojisi: Ölçek, kat?l?mc?lar?n her bir maddeye ne kadar kat?ld?klar?n? veya kat?lmad?klar?n? belirten bir derecelendirme skalas? kullan?r.

Anahtar Kelimeler

Genel Ba?ar? Beklentisi, Sosyal Bili?sel Teori, Güvenirlilik, Geçerlik, E?itim Psikolojisi, Akademik Ba?ar?.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?t?c?s?: Bilgi mevcut de?ildir.

Kurum E-posta Adresleri: nilay.celik@atauni.edu.tr (Sorumlu Yazar)

Yaz??ma Adresi: Bilgi mevcut de?ildir.

?zinler, Ücret ve Test Y?I?

Bu ölçek bir akademik yay?n içerisinde sunuldu?undan, kullan?m? için telif haklar? ve izinler konusunda ilgili yazarlarla ileti?ime geçilmesi önerilir. Ölçe?in Türkçe adaptasyonu 2019 y?l?nda yay?mlanm??t?r. Ölçe?in kullan?m? için herhangi bir standart ücret bilgisi mevcut de?ildir, ancak akademik kullan?m genellikle yazarlardan izin al?nmas?n? gerektirir.

Ölçe?in orijinal PDF belgesine a?a??daki ba?lant?dan ula??labilir: [genel-basari-beklentileri-olcegi-toad.pdf](#)

Kaynaklar

Çelik-Ercö?kun, N., Ozan, C. ve K?ncal, R.Y. (2019). Turkish adaptation of generalized expectancy for success scale: Reliability and validity studies. *Asian Journal of Education and Training*, 5(3), 416-421. doi: 10.20448/journal.522.2019.53.416.421

Genel Ba?ar? Beklentileri Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Ölçek maddeleri, sa?lanan kaynak içerikte mevcut de?ildir. Maddelerin tamam?na ula?mak için yukar?da belirtilen Çelik-Ercö?kun ve arkadaşlar?n?n 2019 tarihli makalesine veya sa?lanan PDF ba?lant?s?na ba?vurulmas? gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM